

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ
ՈՐՈՇՈՒՄ**

2020 թվականի *Տպիսի 26-ի* N 95-Ն

**ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆՆ ԱՌՆՉՎՈՂ՝
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ՈՒՂԵՆՇԱՅԻՆ
ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 12-րդ կետով՝ Հաշվեքննիչ պալատը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

1. Հաստատել Հաշվեքննիչ պալատի անդամների գործունեությանն առնչվող՝ միջազգային իրավական պրակտիկայով պայմանավորված ուղենշային չափանիշները՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սահմանել, որ յուրաքանչյուր երկու տարին մեկ անգամ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից իրականացվում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամների գործունեությանն առնչվող՝ միջազգային իրավական պրակտիկայով պայմանավորված ուղենշային չափանիշների պահպանման և դրա համակարգի գնահատում:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ
ՆԱԽԱԳԱՀ

Լ. Յուզյան

Լ. ՅՈՒՅԱՆ

**ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆՆ ԱՌՆՉՎՈՂ՝
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ՈՒՂԵՆՇԱՅԻՆ
ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ**

1. ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն իրավական ակտով սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Հաշվեքննիչ պալատի անդամների (ներառյալ՝ ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի նախագահի) գործունեությանն առնչվող՝ միջազգային իրավական պրակտիկայով պայմանավորված ուղենշային չափանիշները (այսուհետ՝ (Չափանիշներ) և դրա հետ կապված այլ հարաբերություններ: Չափանիշները Հաշվեքննիչ պալատի անդամների վարվելակերպի, վարքագծի և փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները կարգավորող նորմերի համակարգ է, որի նպատակն է ապահովելու Հաշվեքննիչ պալատի անդամների պատշաճ վարքագիծն ինչպես աշխատանքային, այնպես էլ՝ ոչ աշխատանքային միջավայրում՝ հանրային և մասնավոր շահերի բախումը բացառելու, Հաշվեքննիչ պալատի նկատմամբ հասարակության վստահությունն ամրապնդելու նպատակով:

2. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր պարտականությունների կատարման ընթացքում պարտավոր է պահպանել Չափանիշների սկզբունքները և կանոնները:

3. Չափանիշների ձևավորումը և պահպանումն ապահովվում և վերահսկվում է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից՝

- 1) սահմանելով Չափանիշներով սահմանված մշակույթը՝ որպես Հաշվեքննիչ պալատի առաջնահերթություն,
- 2) Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին հաղորդելով այդ առաջնահերթությունը հստակ, հետևողական և կանոնավոր կերպով՝ ծառայելով որպես լավագույն օրինակ,
- 3) պարբերաբար թարմացնելով և մշտադիտարկելով չափանիշներին առնչվող քաղաքականության և ընթացակարգերի ներդրումը Հաշվեքննիչ պալատում,
- 4) որոշումները կայացնելով թափանցիկության և հաշվետվողականության ստանդարտները պահպանելու միջոցով,
- 5) ստեղծելով գիտելիքների զարգացման և փոխանակման արդյունավետ միջավայր, որում կիրառվում է ղեկավար և զգայուն խնդիրներին արձագանքելու և քննարկելու մշակույթը,
- 6) գործընկերների շրջանում ստեղծելով բարենպաստ միջավայր, որտեղ յուրաքանչյուր ոք կզգա արդար վերաբերմունք՝ համապատասխանաբար արձագանքելով Չափանիշներին հակասող դեպքերին,
- 7) հետամուտ լինելով Չափանիշների, այլ քաղաքականությունների և ընթացակարգերի հետևողական և պատշաճ կիրառմանը:

4. Սույն Չափանիշները հիմնվում են հետևյալ սկզբունքների վրա.

- 1) բարեվարքություն,
- 2) անկախություն և օբյեկտիվություն,
- 3) կոմպետենտություն,
- 4) մասնագիտական վարքագիծ,
- 5) գաղտնիություն և թափանցիկություն:

2. ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ

5. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը պետք է գործի ազնիվ, հուսալի, բարեխիղճ կերպով և հոգուտ հանրային շահի:

6. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր լիազորությունները պետք է իրականացնի բարեվարքությամբ, ազնվորեն և անաղարտ կերպով՝ ձգտելով զերծ մնալ արտաքին ազդեցություններից, ինչպես նաև խուսափելով արտաքին կողմի հետ այնպիսի հարաբերություններից, որոնք կարող են բացասաբար ազդել կամ վարկաբեկել Հաշվեքննիչ պալատի հեղինակությունը կամ դրա վերաբերյալ առաջացնել հիմնավոր կասկածներ:

7. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր գործունեության ընթացքում պետք է զգոնություն ցուցաբերի անբարենպաստ այն գործոնների նկատմամբ, որոնք կարող են այս կամ այն կերպ սպառնալ վերջինիս բարեվարքությանը (անձնական, ֆինանսական և այլ շահեր կամ հարաբերություններ, որոնք կարող են հակասել Հաշվեքննիչ պալատի շահերին, պաշտոնական դիրքի չարաշահում, զգայուն կամ գաղտնի տեղեկատվության բացահայտում), ինչպես նաև պետք է ունենա ժամանակին դրանց հակազդելու համապատասխան մեխանիզմներ (հայտարարագրերի կիրառման պրակտիկա, հաշվեքննության առաջադրանքի շրջանակներում պարբերաբար կազմակերպվող քննարկումներ):

3. ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՕԲՅԵԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ

8. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը պետք է գործի անկողմնակալ և առանց նախապաշարմունքների, ազատ լինի հանգամանքներից կամ ազդեցությունից, որը կարող է վնասել կամ դիտվել որպես մասնագիտական դատողությանը վնասող հանգամանք:

9. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը հաշվեքննությունը համակարգելիս գործում է անկախ, որը ներառում է՝

- 1) մտքի անկախություն, ինչը ենթադրում է այնպիսի մտածելակերպ, որը թույլ է տալիս Հաշվեքննիչ պալատի անդամին եզրակացություն հայտնել առանց ենթարկվելու այնպիսի հանգամանքների ազդեցությանը, որոնք կարող են խաթարել նրա մասնագիտական դատողությունը, որը նաև նպատակաուղղում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամին գործել ազնվորեն և օբյեկտիվորեն՝ կիրառելով մասնագիտական կասկածամտություն:

2) վարքագծի անկախություն, ինչը ենթադրում է խուսափումը այնպիսի փաստերից և հանգամանքներից, որոնք այնքան նշանակալի են, որ ողջամիտ և տեղեկացված երրորդ կողմը, կշռադատելով բոլոր հարակից փաստերը և հանգամանքները, հավանականորեն կեզրակացներ, որ պալատի կամ հաշվեքննության խմբի անաչառությունը, անկողմնակալությունը կամ մասնագիտական կասկածամտությունը կարող են խաթարված լինել:

10. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը պետք է արտահայտի կամ ընդգծի Հաշվեքննիչ պալատի դերի կարևորությունը հանրության համար՝ դրսևորելով պատշաճ և Հաշվեքննիչ պալատի անդամին հարիր վարքագիծ:

11. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն աշխատանքային պարտականությունների կատարման ընթացքում ստացած հանրորեն ոչ մատչելի տեղեկատվությունը չպետք է օգտագործի անձնական նպատակներով:

12. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը պետք է խուսափի անհարկի խոստումներից, հավաստիացումներից, պետք է գիտակցի իր կարծիքի կարևորությունը և տրված կարծիքների արդյունքում հնարավոր բացասական հետևանքները:

13. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր մասնագիտական կասկածամտությունը պետք է ցուցաբերի օբյեկտիվ և անկողմնապահ կերպով՝ զերծ մնալով բացասական ներազդեցությունից:

14. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը չպետք է թաքցնի իրեն հայտնի դարձած այն էական փաստերը, որոնց մասին չարձագանքելը կարող է հանգեցնել փաստերի ոչ լիարժեք ներկայացմանը կամ ոչ օրինաչափ գործողությունների չբացահայտմանը:

15. Հաշվեքննիչ պալատի անդամին արգելվում է մասնակցել քաղաքական գործունեությանը: Նա պետք է զերծ մնա իր անկախության և անկողմնապահության վրա բացասաբար ազդող, ինչպես նաև դրան սպառնացող իրավիճակներից՝ պահպանելով իր քաղաքական չեզոքությունը:

16. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր մասնագիտական գործունեությունն իրականացնելիս ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չպետք է ներգրավված լինի հաշվեքննության օբյեկտի կառավարման գործընթացներում՝ անկախ մնալով արտաքին ազդեցությունից (անձնական, ֆինանսական շահ, ինքնաստուգում, մտերիմ հարաբերություններ):

17. Հաշվեքննիչ պալատի անդամն իր վարքագծով չպետք է իրեն կախվածության մեջ դնի հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանցից՝ հաշվեքննության արդյունքների համար շահագրգիռ անձանցից ընդունելով նվերներ, գումարներ, ծառայություններ կամ հյուրասիրություն:

18. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը պետք է միջոցներ ձեռնարկի հաշվեքննության գործընթացում իր անկախության և օբյեկտիվության վրա բացասաբար ազդող գործոնները բացառելու և դրանց առնչվող ռիսկերը հայտնաբերելու ուղղությամբ: Այդ նպատակով Հաշվեքննիչ պալատի անդամը լրացնում և իր ստորագրությամբ հաստատում է անկախության հայտարարագիրը (Ձև 1):

19. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը չպետք է հաշվեքննություն իրականացնի իր նախկին աշխատավայրում այն պարագայում, երբ կարող է առաջացնել նախկինում իր